

2019. gada 1. oktobrī
Rīgā

Ieteikumi Nr. 161
(Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes
sēdes protokols Nr. 49 3. p.)

Ieteikumi iekšējās informācijas identificēšanai

I. Vispārīgie jautājumi

1. Ieteikumu mērķis ir sekmēt vienotu izpratni par to, kas ir fakti un apstākļi, kuriem iestājoties informācija, kas ir tieši vai netieši saistīta ar emitentu, ir uzskatāma par iekšējo informāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa Regulas (ES) Nr. 596/2014 par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu (tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regula) un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/6/EK un Komisijas Direktīvas 2003/124/EK, 2003/125/EK un 2004/72/EK (turpmāk – Regula Nr. 596/2014) 7. panta 1. punktā ietvertu definīciju. Šāda informācija emitentiem jāatklāj saskaņā ar Regulā Nr. 596/2014 noteiktajām prasībām.

2. Ieteikumi attiecas uz visiem emitentiem, kuriem ir saistošas Regulas Nr. 596/2014 prasības.

II. Kas ir iekšējā informācija

3. Regulas Nr. 596/2014 7. panta 1. punktā informācija definēta kā iekšējā informācija, ja tā:

- 3.1. ir precīza rakstura;
- 3.2. nav nodota atklātībai;
- 3.3. tieši vai netieši attiecas uz vienu vai vairākiem emitentiem vai vienu vai vairākiem finanšu instrumentiem;
- 3.4. nodota atklātībai, varētu ievērojami ietekmēt attiecīgo finanšu instrumentu cenas.

4. Lai informāciju uzskatītu par iekšējo informāciju un tā būtu jāatklāj saskaņā ar Regulas Nr. 596/2014 prasībām, ir nepieciešama visu šo ieteikumu 3. punktā minēto nosacījumu izpilde un tie jāaplūko kopsakarībā. Ieteikumi sniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijas redzējumu par katra nosacījuma galvenajiem kritērijiem, lai emitents spētu vieglāk identificēt, vai informācija ir uzskatāma par iekšējo informāciju.

III. Pazīmes, kas raksturo iekšējo informāciju

5. Precīzs raksturs:

5.1. par precīzu raksturu liecina tāds notikums vai apstākļu kopums (turpmāk abi kopā – Notikums), kas iestājies vai ir pamats uzskatīt, ka tas iestāsies, kurš ļauj izdarīt secinājumus par Notikuma iespējamo ietekmi uz finanšu instrumentu cenu. Izvērtējot, vai Notikums ir tāds, par kuru ir pamats uzskatīt, ka tas iestāsies, jāizvērtē, vai saprātīgs ieguldītājs, zinot šo informāciju, varētu izdarīt secinājumus par tās iespējamo ietekmi uz finanšu instrumentu cenu;

5.2. tas, vai informācijai ir precīzs raksturs, ir vērtējams katrā gadījumā individuāli. Lai noteiktu, vai informācijas raksturs ir precīzs, ir jāvērtē, vai ir pamatoti un objektīvi pierādījumi tam, ka ir iestājies vai iestāsies konkrēts Notikums, kas ļautu izdarīt secinājumu par tā iespējamo ietekmi uz attiecīgā finanšu instrumenta cenu. Publiski izplatītas baumas un spekulācijas, kas izteiktas nepamatoti vai balstoties tikai uz personas subjektīvu viedokli, nevis objektīviem faktiem, nebūtu uzskatāmas par precīza rakstura informāciju;

5.3. saistībā ar ilgstošu procesu, kura mērķis vai rezultāts ir Notikums, par precīza rakstura informāciju var uzskatīt ne vien gaidāmo Notikumu, bet arī gaidāmā Notikuma procesa starpposmu. Piemērs var būt akciju atpirkšanas piedāvājums. Fakts, ka emitenta rīcībā ir informācija par potenciālu tā akciju atpirkšanas piedāvājumu, kas beigās var arī nerealizēties, nenozīmē, ka konkrētā informācija nav ar precīzu raksturu;

5.4. informācija, kura attiecas uz Notikumu, kas ir ilgstoša procesa starpposms, var attiekties arī, piemēram, uz emitenta komercdarbības ietvaros notiekošu līgumslēgšanas sarunu statusu, noteikumiem, par kuriem panākta provizoriska vienošanās līgumslēgšanas sarunās, jaunas finanšu instrumentu emisijas, ko plāno veikt emitents, gadījumā uz finanšu instrumentu izvietojuma iespēju, nosacījumiem, ar kādiem tiks tirgoti finanšu instrumenti, un finanšu instrumentu izvietojuma provizoriskajiem nosacījumiem;

5.5. informācijai nav jābūt visaptverošai, lai to uzskatītu par precīzu. Piemēram, emitenta rīcībā nonākušu informāciju par potenciālu akciju atpirkšanas piedāvājuma izteikšanu var uzskatīt par precīza rakstura informāciju, lai gan piedāvātājs vēl nav definējis cenu un piedāvājuma izteikšana vēl nav atļauta.

6. Informācija nav nodota atklātībai:

6.1. informācija nav nodota atklātībai, ja tā nav izplatīta atbilstoši spēkā esošajam tiesiskajam regulējumam jeb emitents vai persona, kas vērtspapīrus iekļāvusi regulētajā tirgū vai daudzpusējā tirdzniecības sistēmā (turpmāk abas kopā – tirdzniecības vieta), informāciju nav darījusi zināmu atklātībai, izmantojot atbilstošos informācijas izplatīšanas kanālus;

6.2. atbilstoši Regulas Nr. 596/2014 17. panta 1. punktam atklātībai informācija ir nodota:

6.2.1. ja informācija ir atklāta tādā veidā, kas sabiedrībai nodrošina ātru piekļuvi šai informācijai (piemēram, ziņu aģentūrām, tirdzniecības vietu tīmekļa vietnēm, preseī un citiem plašsaziņas līdzekļiem) un tās pilnīgu, pareizu un savlaicīgu izvērtēšanu (tehniskos līdzekļus iekšējās informācijas atklāšanai nosaka Eiropas Komisijas Īstenošanas regula Nr. 2016/1055);

6.2.2. attiecībā uz emitentiem, kuru pārvedami vērtspapīri ir iekļauti regulētajā tirgū – ja informācija ir iesniegta arī valsts oficiāli noteiktā sistēmā regulētās informācijas centralizētai glabāšanai, t.i., Latvijā emitentiem, kuri par savu izcelsmes dalībvalsti ir izvēlējušies Latviju, regulētā informācija ir jāiesniedz Oficiālajā regulētās informācijas centralizētajā glabāšanas sistēmā (<https://csri.investinfo.lv>);

6.2.3. ja informācija ir atklāta emitenta tīmekļa vietnē, kur emitentam ir jānodrošina, ka iekšējā informācija ir pieejama vismaz piecus gadus.

7. Informācija tieši vai netieši attiecas uz vienu vai vairākiem emitentiem vai vienu vai vairākiem finanšu instrumentiem:

7.1. informācija tieši attiecas uz emitentu gadījumos, kad tā ir par emitenta iekšējiem procesiem vai procesiem, kuros tieši iesaistīts emitents, piemēram, valdes vai padomes locekļu

maiņa, tādu darījumu slēgšana, kuros emitents ir viena no līgumslēdzēju pusēm, tiesas procesi, kuros emitents ir viena no pusēm;

7.2. informācija tieši attiecas uz emitenta finanšu instrumentiem gadījumos, kad tā ietekmē tajos nostiprinātās tiesības, to raksturlielumus u.tml.;

7.3. informācija netieši attiecas uz emitentu, ja ietekme uz emitentu vai tā finanšu instrumentiem rodas ārēju apstākļu ietekmē, t.i., emitents nevar ietekmēt apstākļus, tomēr tie atstāj iespaidu uz emitentu vai var ietekmēt tā finanšu instrumentu tirgus cenu, piemēram, emitents zaudē būtisku tirgus daļu no tā neatkarīgu apstākļu dēļ (piemēram, valsts institūcijas lēmumu rezultātā), konkurenta ienākšana tirgū vai aiziešana no tā var būtiski ietekmēt emitenta darbību un šī informācija var būt gan pozitīva, gan negatīva emitentam.

8. Ja informācija tiktu nodota atklātībai, tā varētu ievērojami ietekmēt attiecīgo finanšu instrumentu cenu - ir tāda informācija, ko saprātīgs ieguldītājs, iespējams, izmantotu kā daļēju pamatu ieguldījumu lēmumiem. Tieši saprātīga ieguldītāja tests palīdz noteikt, vai, ja informāciju nodotu atklātībai, tā varētu ievērojami ietekmēt attiecīgo finanšu instrumentu cenu. Pazīmes, kas liecina, ka informācija ir pietiekami specifiska, lai varētu izdarīt secinājumus par tās ietekmi uz finanšu instrumentu cenu, var būt šādas:

8.1. informācija ir tāda, kas ļautu saprātīgam ieguldītājam pieņemt ieguldījumu lēmumu bez finansiāla riska vai ar ļoti zemu finansiālo risku, t.i., ieguldītājs ar pārliecību varētu novērtēt, kā informācija, tiklīdz tā tiktu nodota atklātībai, ietekmētu attiecīgā finanšu instrumenta cenu. Piemēram, akciju cena pieaugtu, ja informācija, ka par konkrēta emitenta akcijām tiks izteikts akciju atpiršanas piedāvājums, tiktu nodota atklātībai;

8.2. informācija nekavējoties, visticamāk, tiktu izmantota tirgošanās nolūkos jeb, tiklīdz informācija kļūtu zināma, tirgus dalībnieki veiktu darījumus uz tās pamata.

9. Lai emitents informāciju identificētu kā iekšējo informāciju, jau pirms sagaidāmā Notikuma ir jāizvērtē, vai informācija par Notikumu var būtiski ietekmēt iespējamo finanšu instrumentu cenu. Emitentam būtu jānosaka, kāda ir iespējamības pakāpe, ka Notikums atstās iespaidu uz finanšu instrumentu cenu. Ja emitenta aplēstā iespējamības pakāpe ir neliela, tas var norādīt, ka informācija nav iekšējā informācija, taču, ja šāda informācija, visticamāk, ietekmētu emitenta finanšu instrumentu cenu, tad tā būtu klasificējama kā iekšējā informācija.

10. Lai noteiktu, vai Notikuma ietekmē radīsies ievērojamas cenas svārstības, jāizvērtē paredzamais tirdzniecības apjoms Notikuma ietekmē, salīdzinot sagaidāmo tirdzniecības aktivitāti ar emitenta finanšu instrumentu vēsturisko tirdzniecības aktivitāti, piemēram, pēdējā gada laikā.

11. Pazīmes, kas norāda, ka informācijai varētu būt ievērojama ietekme uz finanšu instrumentu cenu, ir:

11.1. informācija pēc būtības līdzinās tādai jau iepriekš atklātai informācijai, kurai pagātnē bijusi ievērojama ietekme uz finanšu instrumenta cenu;

11.2. iepriekš veiktie analītiķu pētījumi, sniegtie ziņojumi un viedokļi norāda, ka informācijas saturs ietekmē cenu;

11.3. pats emitents jau iepriekš līdzīga satura informāciju klasificējis kā iekšējo informāciju.

12. Šo ieteikumu 5.–11. punktā minētās pazīmes var kalpot vienīgi kā indikatīvs uzskaitījums, kad emitentam iestājas pienākums izvērtēt attiecīgās informācijas atbilstību kritērijiem, lai to klasificētu kā iekšējo informāciju, un tās nevar tikt uzskatītas par tādām, kas neapšaubāmi un visos gadījumos norāda, ka ir sagaidāms, ka informācijai, kas nodota atklātībai, būs ievērojama ietekme uz finanšu instrumentu cenu, jo tā var arī nenotikt. Kā indikatīvs

sliexsnis būtiskuma līmeņa noteikšanai emitentam var kalpot 10 procenti no emitenta pašu kapitāla saskaņā ar zvērināta revidenta pēdējo pārbaudīto (konsolidēto, ja piemērojams) gada pārskatu, tomēr atklātībai nododamās informācijas būtiskums katram emitentam ir individuāls un nevar tikt noteikts, izmantojot konkrētas skaitliskās vērtības. To nosaka vairākas papildu pazīmes, piemēram, emitenta lielums, neseno notikumu, kas saistīti ar emitentu vai attiecas uz to, attīstība un tirgus noskaņojums (sentiments) kopumā par konkrētu emitentu vai nozari, kurā tas darbojas. Informācijas ietekme uz finanšu instrumentu cenu var atšķirties arī atkarībā no finanšu instrumenta veida, piemēram, informācija, kas var tikt uzskatīta par iekšējo informāciju akciju emitentam, var nebūt iekšējā informācija parāda vērtspapīru emitentam.

IV. Notikumi, kas var būt iekšējā informācija

13. Lai atvieglotu izpratni par to, kādus Notikumus var uzskatīt par iekšējo informāciju, šā punkta apakšpunktos sniegts Notikumu piemēru saraksts. Tas, ka Notikums ir iekļauts uzskaitījumā, nenozīmē, ka tas nepārprotami ir uzskatāms par iekšējo informāciju, un pretēji – Notikums var būt iekšējā informācija, kaut arī nav iekļauts šajā uzskaitījumā, tāpēc katrā gadījumā ir jāizvērtē visi nosacījumi, kas norāda uz to, ka attiecīgā informācija ir klasificējama kā iekšējā informācija. Ilgstoša procesa gadījumā katrs tā starpposms uzskatāms par iekšējo informāciju, ja tas atbilst iekšējās informācijas nosacījumiem, tādējādi informācija par starpposmu atklājama kā par atsevišķu Notikumu. Tāpat informācija atklājama arī par katra Notikuma izmaiņām, ja šīs izmaiņas atbilst iekšējās informācijas nosacījumiem. Turklāt iekšējā informācija nav tikai paša Notikuma iestāšanās, bet arī emitenta lēmums, saskaņā ar kuru Notikums nākotnē var iestāties, vai nodoms saistībā ar kādu no Notikumiem. Indikatīvi Notikumu piemēri ir:

- 13.1. emitenta darbības finanšu rezultāti vai to prognozes;
- 13.2. operatīvo komercdarbības rādītāju straujas izmaiņas;
- 13.3. nozīmīgas līdzdalības izmaiņas emitentā, tai skaitā vienošanās starp akcionāriem, kuras zināmas emitentam vai par kurām akcionāri ir informējuši emitentu;
- 13.4. izmaiņas emitenta valdes, padomes vai revīzijas komitejas sastāvā vai zvērināta revidenta maiņa;
- 13.5. emitenta firmas (nosaukuma), juridiskās adreses vai faktiskās atrašanās vietas maiņa;
- 13.6. darbības, kas saistītas ar kapitāla vai parāda vērtspapīru emisiju;
- 13.7. pamatkapitāla palielināšana vai samazināšana;
- 13.8. izmaiņas emitenta tirdzniecības vietās tirgoto finanšu instrumentu raksturlielumos (piemēram, nominālvērtības maiņa, izmaiņas tiesībās u.tml.);
- 13.9. reorganizācija;
- 13.10. komercdarbības izbeigšana vai likvidācija;
- 13.11. komercdarbības jomas maiņa;
- 13.12. jaunu produktu vai pakalpojumu noieta tirgu apgūšana vai esošo zaudēšana;
- 13.13. būtisku jaunu patentu reģistrācija, kā arī esošo patentu vērtības samazinājums vai pieaugums vai emitenta patenta anulēšana;
- 13.14. nozīmīga apjoma darījumi ar emitenta aktīviem (piemēram, nozīmīga apjoma ieguldījumi, darījumi ar emitenta pamatlīdzekļiem, darījumi ar emitentam piederošiem finanšu instrumentiem);
- 13.15. būtisks emitenta nekustamo īpašumu vērtības samazinājums vai palielinājums;
- 13.16. emitenta portfelī vai aktīvos esošo finanšu instrumentu vērtības būtisks pieaugums vai samazinājums;
- 13.17. būtiskas līdzdalības iegūšana vai izbeigšana citās komercsabiedrībās;
- 13.18. nozīmīgu aizdevumu piešķiršana, saņemšana, atsaukšana vai anulēšana;

13.19. nozīmīgi pasūtījumi, kas saņemti no klientiem, to izbeigšana vai nozīmīgas cita rakstura izmaiņas, kas var atstāt ietekmi uz emitenta komercdarbību;

13.20. dividendes *ex* datums, aprēķina datums, izmaksas datums, dividendes apmērs, jaunas dividenžu politikas pieņemšana vai izmaiņas tajā;

13.21. emitentam svarīgu preču, izejvielu vai pakalpojumu cenu nozīmīgas svārstības, kas var ietekmēt emitenta komercdarbību;

13.22. emitentam svarīgu līgumu slēgšana, to būtisko nosacījumu grozījumi, līgumu izbeigšana vai anulēšana, būtiski noslēgto līgumu pārkāpumi emitenta vainas dēļ vai attiecībā pret emitentu;

13.23. informācija par valsts institūcijas lēmumu, kuram var būt būtiska ietekme uz emitenta finanšu stāvokli vai tā tiesībām veikt noteikta veida komercdarbību;

13.24. informācija par jauniem tiesību aktiem vai to izmaiņām (piemēram, nodokļu izmaiņas, izmaiņas industrijas regulējumā u.tml.), kas būtiski var ietekmēt emitenta finanšu stāvokli vai komercdarbību;

13.25. emitenta lēmums par atpiršanas (*buy-back*) programmām;

13.26. emitenta lēmums regulētajā tirgū iekļautos finanšu instrumentus iekļaut citā regulētajā tirgū vai izslēgt no cita regulētā tirgus;

13.27. emitenta lēmums izvēlēties citu dalībvalsti par savu izcelsmes dalībvalsti;

13.28. kredītreitinga aģentūru emitentam vai tā finanšu instrumentiem piešķirtie reitingi;

13.29. tiesas process, ko ierosinājis emitents vai kas ierosināts pret emitentu, kā arī tiesas nolēmums, ja minētajam tiesas procesam vai nolēmumam var būt būtiska ietekme uz emitenta komercdarbību vai finansiālo stāvokli;

13.30. tiesiskās un ārpus tiesiskās aizsardzības procesa (emitenta nodoms iesniegt šādu pieteikumu tiesai) vai maksātnespējas procesa ierosināšana, pasludināšana vai pabeigšana emitentam, tā mātes sabiedrībai, konsolidācijas grupā iesaistītai sabiedrībai vai nozīmīgam debitoram.

Finanšu un kapitāla tirgus
komisijas priekšsēdētāja

K. Černaja-Mežmale

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS
AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**